Taina gorunului



NU VI SE FACE CÎTEODATĂ, iarna, celor ce aveți calorifer, dor de foc? De un foc de sobă, cu lemne care să pîlpîie și să trosnească în vîlvătăi dionisiace?

Toate simțurile, îmbătate, se împărtășesc din viața arzătoare ce dănțuie pe vatra deschisă. Auzul aromește în cîntecul buștenilor. Ochii se iluminează de fantasticul joc de salamandre al flăcărilor în rochii de mătase aprinsă. Pielea se îndulcește molcom la mîngîierile dogoarei. Și o aromă de molid amestecată cu puțin iz de fum îți bucură mirosul, aducîndu-i aminte, ca și gustului, despre bunătăți de mult apuse, păstrăvi afumați, brînză în scoarță de brad, rachiu de ienupere...

Cînd mi se urăște cu căldura de cuptor de uscat prune a caloriferului, dau depeșă unui prieten, silvicultor, și, fără să mai aștept răspuns, iau trenul și urc defileul Oltului. La o haltă unde se ițesc oameni în alb și negru, mă așteaptă sania sau nadișanca, după împrejurări. Și chiar în aceeași seară mă prigoresc la o vatră uriașă, răsturnat în jilțul cu dulamă de urs azvîrlită pe spătar.

Și din nou mă copleșește imaginea din copilărie, cînd soba albă, zveltă, cu aripi lăuntrice de văpaie, gura de pară și picioare de stîlpi fierbinți, îmi părea îngerul ocrotitor al casei, vărsînd binecuvîntările căldurii cerești peste noi...

Prietenul, după ce-și orînduiește treburile pe afară și împarte porunci pentru a doua zi, intră, noptatec, mirositor a proaspăt și a ger. Și ne apucă pe amîndoi, privind luminile focului, o strașnică partidă de tăcere, pe care nu o curmă decît vestirea cinei. Abia atunci, la al treilea păhărel de țuică fiartă, ni se dețelenesc graiurile și pornim la un taifas, de care, din cînd în cînd, cocoși gălăgioși își anină strigările lor de caraule ale nopții...

Eu îl descos despre viața codrilor copleșiți de zăpezi. El mă ispitește despre viața orașului. Vorbim ca doi naivi becheri despre femei; ne amintim despre o încîntătoare călătorie în străinătate și sfîrșim regulat cu planuri pentru un nou voiaj – de data asta în India.

Nu ne mai văzusem de cîțiva ani și nu mai știam unul de altul, căci, ca buni amici, nu ne scriam, cînd de astă dată lipsa de păcură în calorifer m-a urcat în tren și m-a instalat iarăși în jilțul meu, oaspe pentru mai multă vreme al sobei cu gura plină de pară.

Chiar din prima noapte, prietenul s-a abătut de la obișnuitul protocol al taifasului și a intrat deodată adînc și oarecum competent pentru ignoranța mea în ale arheologiei și preistoriei. M-a întreținut despre epocile pietrei, bronzului și fierului. Mi-a zugrăvit descoperirile de la Troia și Michene, cu măștile de aur ale atrizilor. Și a sfîrșit prin a mă întreba dacă am văzut coiful de aur de la Muzeul național al antichității. Bineînțeles, nu-l văzusem. Nici nu auzisem măcar despre el. Atunci a început să mă certe despre lipsa de interes a așa-zișilor intelectuali pentru tot ce e vrednic de văzut și cercetat la noi. A veștejit tembelismul ăsta oriental la niște oameni care se pretind apuseni și alte multe... Eram nedumerit și consternat. Nu știam cu ce greșisem și unde vrea să ajungă amicul meu, care, furios, ieși și se întoarse cu un vraf de gazete și reviste. În ele îmi arătă fotografiile, descrierea amănunțită și povestea unui coif de aur găsit de un copil cu vitele pe niște pîrloage ale Prahovei. Mărturisesc că m-a interesat adînc și-mi părea rău că nu aflasem la vreme despre acest tezaur al pămîntului nostru. Prietenul nu s-a liniștit decît după ce i-am făgăduit că imediat ce sosesc în București, chiar de la gară, pornesc la muzeu și cer să văd „neprețuitul coif, exemplar extraordinar, cu care s-ar mîndri cel mai mare muzeu din lume".

Și răcnetele cocoșilor, vestind o tîrzie strajă a nopții, ne-au despărțit buni înțeleși.

A doua seară, însă, l-am încolțit eu cu întrebările. De unde știe atîta arheologie? De ce se interesează de tezaure, coifuri și alte odoare descoperite în pămînt? Cum de n-am aflat și eu pînă acum despre preocupările lui din acest domeniu?

Mi s-a destăinuit că întîmplarea cu copilul care a găsit coiful răscolise în el jinduri și rîvne pe care de mult le ținea înăbușite. Că el s-a visat de multă vreme un astfel de norocos descoperitor de odoare, și l-am silit să se mărturisească precum urmează.

– Trebuie să-ți spun de la început că toată viața am fost un înverșunat căutător de comori. De mic copil am crezut în ele și le-am urmărit. M-am născut la țară, unde credința asta se suge odată cu laptele. Doica, dădaca, slugile, finii și vecinii, toți mi-au hrănit copilăria nu atît cu basme, cît cu realități, cu arătări topografice precise. În inima unor gorgane ce străjuiau satul se ascundeau mari mituri, cu comorile lor. La rădăcinile multor pomi bătrîni zăcea îngropată cîte o

poveste alături de o căldare cu galbeni. Toți le văzuseră jucînd în ajun de zile mari, pălălăi verzi cînd e aur, flăcări roșii cînd e argint ori aramă. Toți, cu mic cu mare, le pîndeam, iscodindu-ne. Și nimeni nu se mira cînd a doua zi de Sfîntul Gheorghe sau de noaptea Învierii locurile bîntuite erau înflorite de găuri adînci. Asta aprindea și mai mult rîvnele.

Cînd un gospodar începea să-și ridice casă mare și prindea cheag, era pentru că găsise o comoară. Încît colindam de mic pe coclaurile satului, căutînd măcar urmele focului lăuntric, care pîrlește iarba în anumit chip, numai căutătorilor de comori cunoscut.

De altfel, fiecare familie avea, moștenite, tainele și nădejdile ei. Strămoșii popii ascunseseră în fundul prisăcii o putină cu aur. Dascălul avea comoara bunicilor, pierdută într-o rîpă. Tata însuși povestea că era copil cînd părinții lui și-au părăsit de frica răzmeriței gospodăria, îngropînd la rădăcina unor gutui o avere. La înapoiere n-au mai știut locul, și bogățiile au rămas zestre gliei. Pe atunci nu erau safeuri și bieții oameni, la nevoie, încredințau banii și sculele lor prețioase pămîntului.

La vîrsta de zece ani, am fost pus în școli departe, la București, unde am făcut liceul. M-a dus tata. Cel dintîi lucru ce a făcut, după ce mi-a găsit gazdă, a fost un pelerinaj la muzeu, să-mi arate Cloșca cu puii de aur, care mi-a dat de altfel, atunci, o grozavă decepție. Mă așteptam să-mi ia ochii o pasăre măiastră cu doisprezece fofoloci de aur împrejur și n-am văzut decît niște cioburi de vase și cionturi de tăvi, e drept de aur și cu nestemate cît buricele degetelor... Dar pasiunea mi-a crescut mai înflăcărată. Era proba pipăită de ceea ce-ți poate dărui lutul dacă ai noroc.

Abia așteptam vacanțele, să iau din nou, ca Anteu, atingerea cu pămîntul plin de surprize de aur... Acasă iar începeam să stau la pîndă, să colind gorganele, să cercetez rovinele, cînd singur, cînd cu cîte un flăcăiandru care mi se destăinuia, cerînd luminile mele asupra unor presupuneri ale lui.

Acum mă socoteam un cercetător priceput, cu o disciplină aproape științifică. Citisem pe Bolliac și pe Odobescu și pretindeam că sînt în stare să fac investigații metodice pe teren. Aveam un arsenal întreg de instrumente, în parte, adică cele originale, făurite de covaciul satului, după indicațiile mele. Mă mîndream îndeosebi cu colecția de sfredele de toate mărimile, cu care, înainte de a săpa, sondam măruntaiele locului. Inventasem unul în jurul căruia se răsuceau pînă în vîrful de oțel niște fire în legătură cu o baterie electrică. Ajunse în fund, ele trebuiau să dea de veste printr-o sonerie despre orice metal întîlnit cu care făceau contactul. Încercările nu mi-au izbutit și invenția a rămas nebrevetată.

Ce să-ți spun? Am avut multe aventuri. Am mîncat numeroase păcăleli. Am alergat ca un smintit la văpăile unor focuri mincinoase, aprinse cu petrol de șugubeții satului. Că dezgropam oase de cîini în loc de tezaure, nu era nimic. Găseam

la adîncimi considerabile doar o piatră bizară, cînd alţii la un simplu arat propteau limba plugului într-o căldăruşă cu bani. Asta însă nu mă descuraja deloc. Mă însufleţea ceea ce credeam eu pe atunci că e focul sacru al ştiinţei. Acum ştiu că era şi este altceva. Veşnicele întrebări puse Soartei, Mitul norocului, deghizat pretutindeni în jocul de cărţi, în loterie, în comori. Nu cîştigul în sine, ci cauţi favoarea şansei, semnul unei alegeri şi al unei predestinări, scris special pentru tine.

Am trecut, cum spun, prin multe peripeţii şi întîmplări neplăcute sau de-a dreptul grele. O dată însă era să mi se înfunde. Nu ieşisem încă din liceu şi-mi petreceam vacanţa mare acasă. Îmi alcătuisem o echipă din patru flăcăiandri, cu care scormoneam pretutindeni, ahtiat, cum îţi spuneam, nu de valoarea descoperită, aur sau nestemate, ci de altceva mai presus, care în esenţă se reducea la cuvîntul „noroc".

Într-o noapte, şi într-adins alegeam pe cele mai întunecoase, ne-am strecurat afară din sat la gorganul cel mare. Hotărîsem săpături într-un punct unde după oarecare presupuneri ar fi putut fi o aşezare trecătoare a barbarilor.

Săpam tinereşte, de mai multe ceasuri, şi izbutirăm o groapă care pe cît se adîncea, pe atît se îngusta. Lucram fără lumină. Ne înghesuiam cîteşicinci în bezna de fund de mormînt, unde dădeam orbeşte unul peste altul. Cînd, deodată, simţii o trosnitură în oasele capului, stele verzi îmi izbucniră înaintea ochilor şi căzui trăsnit. Unul din tovarăşi mă lovise cu tîrnăcopul cînd mă plecam să cercetez pămîntul. Sîngele mă podidise din belşug. Copilandrii, înspăimîntaţi, m-au crezut mort şi au luat-o la fugă, părăsindu-mă acolo. După o vreme, s-au gîndit să şteargă urmele isprăvii şi, ca să nu se mai ştie nimic, s-au întors să astupe groapa, aruncînd pămîntul scos peste mine. Noroc că în clipa cînd ei puneau mîinile pe lopeţi am gemut. Unul mai îndrăzneţ a sărit în ajutor şi m-a scos. M-au tîrît apoi şi m-au lăsat la poartă, după ce au bătut pînă au întărîtat cîinii. Acolo m-au găsit ai mei, fără simţiri. După o zăcere îndelungată, cred cu friguri cerebrale, m-am înzdrăvenit. Dar a trebuit să jur tatii şi mamei că n-am să mai umblu după comori şi că, în loc de istorie şi arheologie, pentru care mă pregăteam cu fervoare, am să învăţ silvicultura... Şi m-am ţinut cu sfinţenie de jurămînt, înmormîntînd adînc toate visurile şi speranţele.

Vezi însă că puteam să fiu şi eu copilul norocos care a scormonit cu bîta de la vaci cel mai scump coif din lume...

Şi cu toate că mi-am încheiat atunci cariera de arheolog, am trecut de curînd printr-o întîmplare care mi-a deşteptat toate veleităţile înăbuşite. E singura dată cînd, fără voie, am făcut în adevăr o descoperire senzaţională.

Iubesc pădurea cu patimă şi ori de cîte ori intru în ea sînt alt om. Se deşteaptă în mine obscure sentimente de siguranţă, de plinătate, de farmec real. Întîrzii de bunăvoie pe coclauri cu frînturi din codri seculari, de altădată, vestiţi pentru haiducii care se ascundeau în ei cu teşcherelele pline de aur. Acum se

adăpostesc, cruţaţi de mine, cîteva perechi de rîşi, lincşii meleagurilor noastre, şi o familie de jderi cu puiţa lor.

Într-o zi, astă-vară, mi-am lăsat brişca în paza pădurarilor şi m-am afundat cît mai departe, în bungeturi, însoţit numai de Haiduc, un cîine credincios şi viteaz. Ademenit de linişte şi frumuseţe, m-am lăsat jos la tulpina unui gorun falnic într-o poiană răznită de lume, ca într-o baladă. Cîinele, care are un miros extraordinar, nu s-a aşezat la picioarele mele, ci a început să dea tîrcoale trunchiului, mîrîind şi pufăind înfundat.

O ghionoaie ţîşni din scorbura copacului şi prinse a ne certa în gura mare. Da, în felul ăsta da veste pădurii întregi că nişte venetici îi calcă tărîmurile. Ca s-o liniştesc, de dragul ei şi al puilor, am chemat pe Haiduc... El, altădată atît de ascultător, s-a repezit şi mai furios asupra trunchiului, sărind să-i zgîrie şi să-i rîcîie coaja. Din cînd în cînd, se oprea, mirosea atent, trăgea cu horcăituri, pe nas, rumeguşul răscolit de ghearele lui şi iar pornea să latre cu turbare. M-am sculat şi, intrigat, l-am urmărit cu băgare de seamă... La rîndul lui, el a schimbat lătratul într-o schelălăitură, ca o implorare, şi-şi aţinti ochii grăitori în ochii mei, voind aievea să spună ceva.

În acea clipă copacul falnic, crengile vînjoase, cîinele înnebunit de un mister mi-au adus aminte de întîmplarea din *Cărăbuşul de aur* a lui Poe. Şi ascultînd de îndemnuri nedesluşite, m-am apropiat să cercetez copacul. Cîinele s-a liniştit un timp şi a aşteptat să vadă rezultatul intervenţiei mele. Am bătut uşor cu baltagul în trunchi: suna a gol, deşi încă verde, în putere, şi cu coroana de jur împrejur cît o biserică. Am bătut din nou, mai tare, ca să-l fac să se cutremure din vîrf pînă-n rădăcină, şi am pus numaidecît urechea... Pe lîngă vibrarea adîncă a lemnului, mi s-a părut că aud un sunet ca de zornăit înfundat.

Cîinele, încurajat, a început să latre iar şi să muşte din scoarţa groasă cu solzi de crocodil. La acest nou asalt a zburat din cuib, înspăimîntat, şi găiţoiul, fără să se mai ia la harţă. Eram nedumerit. El să fi făcut ciudatul zgomot de adineauri? Umblă vorba că neamul ăsta de păsări hoţomane fură lucruri strălucitoare, monede, giuvaeruri şi alte odoare, pe care le ascunde în cuiburile lor ca pe nişte *porte-bonheur*-uri. Aşa mă mîngîiam în copilărie de pierderea unei cruciuliţe de aur pe care o purtam la gît.

Cîinele zărise acum în trunchi o scorbură, spre care se arunca în salturi furioase, fără să o poată ajunge.

Am vîrît atunci două degete în gură şi am şuierat voiniceşte semnalele învoite... Codrul le-a primit cu chiot, ca pe vremea hoţilor. Cîinele dintr-o dată a încremenit! Peste puţină vreme au sosit gîfîind pădurarii, niţel sfecliţi de ce s-ar fi întîmplat. La vederea lor, cîinele a început să se dea mai cu turbare, cerşindu-le din cînd în cînd cu privirile întoarse ajutor. Nici ei nu ştiau ce să creadă şi se cruceau, cu căciulile în mîini. Le-am spus de părelnicul zgomot pe care l-a făcut

trunchiul lovit de baltagul meu și ne-am învoit să batem cîteșitrei deodată gorunul misterios cu muchiile topoarelor și să ascultăm. Un zvon uscat ca de ușoare ciocănituri, amestecat în tremurul copacului, fu răspunsul.

M-am hotărît atunci să merg cu cercetările mai departe și, aprins de vechea îndîrjire, am poruncit pădurarilor să taie copacul. Dar cum? Nu mă înduram să-l dobor întreg, ci, mînat de năzuința cîinelui spre scorbură, am închipuit la început în coasta trunchiului un țăncuș, o fereastră, cum se face în pepene ca să-i încerci miezul. Pentru asta însă nu aveam scule. Am scos la repezeală un cal din ham și unul din pădurari a alergat călare în sat. S-a întors numaidecît cu burghie, sfredele și tot felul de ferăstraie.

După ce am mărginit în trunchi prin găuri una lîngă alta un pătrat mare cît se poate vîrî capul, am tăiat lemnul dintre ele cu ferăstrăul mic și am scos, hoțește, bucata de tulpină prin care să pătrundem în miezul scorburos. Cu ochii nu se putea zări nimic. Unul din oameni a băgat cu îndrăzneală mîna. Dar o trase cu groază: dăduse de ceva rece, tăios, de care degetele se izbiseră ca de zăbrelele unei capcane. Acum cîinele înnebunise de-a binelea. Cu ochii roșii, cu coada umflată și spume la gură, sărea pînă aproape de ferăstruică și, înfigîndu-și colții fioroși, își rănea gingiile. M-am frămîntat cîteva clipe și m-am hotărît să tai trunchiul pe la mijloc.

Pentru asta pădurarii s-au suit de au abătut întîi creangă cu creangă toată coroana. Altfel, s-ar fi răsturnat peste noi gorunul întreg. Pe urmă ne-a fost lesne să lucrăm cum am vrut asupra trunchiului dezbărat de toate caturile palatului său de ramuri. Asta a fost o muncă grea de un conac și mai bine. Numai niște inși iscusiți și de meserie ca pădurarii mei puteau să o îndeplinească.

După ce ne-am descurcat de crengărișul abătut jos, am trecut la operația asupra trunchiului propriu-zis. Era un trunchi gros și vînjos, cu fibre mari, vii și oțelite ca niște mușchi de atlet, care-l țineau viguros, neclintit și fără să-i pese de scorbura ce-i mîncase numai o parte din măduvă și de care parcă se vindecase. Trebuia să-l retezăm mai sus, dincolo de înălțimea unui stat de om. Am încropit o scară și, după o muncă de un ceas cu joagărul, am răsturnat partea de sus a trunchiului, cum ai ridica un copac înalt.

Oroare! În inima găunoasă a restului de trunchi rămas în picioare, ca într-o încăpere strîmtă, ședea drept, înțepenit de jur împrejur în pereții scorburii, un schelet omenesc...

Hîrca ieșea foarte ușor afară, deasupra nivelului tăieturii noastre. Dar mîinile, coșul pieptului, ciolanele coapselor se duceau misterioase în jos, către rădăcină, și se pierdeau afund, ca într-un sicriu sculat în picioare. Pădurarii, superstițioși, au început să dea înapoi... Eu mă înfierbîntasem... M-am suit pe scară și am încercat să trag scheletul afară. A fost cu neputință. Era încrustat în carapacea lui de lemn. Am rămas în mîini numai cu glava goală pe care am pus-o la

loc. Mi-am dat seama că trebuie să mă opresc aici. Nu aveam drept să merg mai înainte... Întîmplarea intra de acum în căderea autorităților...

A doua zi am venit cu procurorul și medicul legist. În fața lor, un lemnar a purces cu mare băgare de seamă la deschiderea trunchiului, pe care l-a scos întîi din rădăcină. Falnicul gorun de ieri zăcea acum ca un coșciug întins pe iarbă. După ce s-a determinat poziția osemintelor înăuntrul scorburei, s-a așezat trunchiul cu fața scheletului în sus. Apoi s-a tăiat și s-a ridicat, ca un capac, jumătatea de deasupra a trunchiului culcat. A rămas ca o copaie jumătatea de dedesubt, cu scheletul întreg culcat în ea... Atîrnau de el încă zdrențe dintr-o cămașe de cînepă... Cîteva petice de ițari mucezeau pe ciolanele genunchilor. Și niște poturi înflorați cu ibrișin roșu, aproape întregi, acopereau țurloaiele picioarelor. Fusese o namilă de om. Cu capul pus la loc, oasele măsurau un metru și nouăzeci. Vertebrele tari se țineau ca trase prin sîrmă. Încheieturile țepene nu se clintiseră din țîțîni. Numai oscioarele degetelor de la mîini se scuturaseră ca niște muguri, împreună cu două verigi de alamă, inelele mortului. Cred că eu le desprinsesem cu loviturile de baltag și căderea lor pricinuise sunetul ciudat de la început. Sau poate mă înșel...

Labele erau încă înfășate de niște opinci uriașe, ale căror nojițe de păr se încrucișau neatinse pe fluiere în sus. Coșul pieptului, de o capacitate năpraznică, era întreg. Cîteva coaste din stînga purtau inscripțiile unor tăieturi adînci prin care ceva ascuțit pătrunsese în adînc. Hîrca spunea și mai mult. Arcadele orbitelor ieșite mult în afară înaintau ca niște pridvoare de os. Sub ele se adînceau cît niște pumni de copii găvanele ochilor, ce trebuie să fi fost extraordinar de mari. Dinții și măselele, intacte, rîdeau din smalțul lor alb... De ceafa scăfîrliei atîrnau încă jurubițe lungi de păr negru corb – rămășiță dintr-o bogată chică de bărbat. Ceea ce izbea și mai mult, pe albeața de fildeș vechi a oaselor, era un enorm chimir de piele neagră, care încingea mijlocul scheletului. Un cuțit mare, cu prăsele de os, se mai ținea încă în el.

După ce medicul legist a cercetat, a măsurat și a luat note, s-a purces la deschiderea chimirului. Satul tot holba ochii. Pădurarii aproape să leșine! Scăpasem din mîini comoara. Din încăperile dedalice ale șerparului au curs cîțiva pumni de aur: galbeni, dubloni, poli, mahmudele și alte monede streine; cîteva inele groase de aur cu peceți; niște cercei și puțini bani de aramă românești, care așezau întîmplarea cu suta de ani în urmă.

Pe atunci hoțea prin părțile locului banda vestiților Gogolea și Chiloman, ale căror singure nume băgau lumea în răcori. Dintr-o pricină oarecare, împărțeală de jaf sau zulie de femei, cele două căpetenii se certară și banda s-a împrăștiat fără urme. Se credea că trecuseră pentru totdeauna în Bulgaria. Acum taina se lămurea. Osemintele erau ale unuia din cei doi tîlhari care se înfruntaseră și unul căzuse. Rănit grav, el s-a tîrît și s-a prăbușit în gorunul încă de pe atunci gros ca

un butoi. Poate că tîlharul chiar scobise și mărise scorbura, unde se ascundea de potere. Sleit de sîngele scurs, de sete și de foame, el murise, înțepenit acolo.

Dar care din doi își lepădase oasele în tainița copacului ? Gogolea ori Chiloman ? Amîndoi fuseseră niște haidamaci, deopotrivă la statură și la înfățișare, amîndoi spătoși, amîndoi smoliți, cu chici și bărbi.

Atunci, un bătrînel îndrăzni să iasă un pas din gloată și să spuie :

– Căutați, domnilor, la mîini și la picioare. Că Gogolea – după cîte îmi spunea moșu-meu – avea cîte șase degete.

Medicul se plecă din nou asupra scheletului și cercetă osemintele numărînd...

Se găsiră cîte șase degete la fiecare mădular. Nu mai încăpea îndoială... Gogolea răsărea acum din mormîntul verde al gorunului, cu tot alaiul lui încruntat de poveste. El își găsise odihna de veci în inima vie, cutremurată de vînturi a uriașului pădurii. Pe măsură ce vremea trecea, copacul creștea, își tămăduia racila și se închidea deasupra mortului. Iar el se afunda tot mai adînc în ascunzișul scorburii, care îl adopta, îl îmbrățișa tot mai strîns, îl rodea și-l mărunțea cu furnicile și toate gîngîniile ei. Ploile i-au spălat oasele, vîntul i le-a înălbit. Umbrarul crengilor le răcorea vara. Gerurile iernii i le întărea și i le-a păstrat mai bine decît mucegaiul gropii. De o sută de ani îi cîntau în fiecare an cucii și-l slăveau privighetorile. Cine nu și-ar fi dorit un asemenea lăcaș de veci ? Acum, copacul care trăsese viața și-și lungise poate veleatul cu sîngele ce i se scursese și carnea ce se moșoroise la rădăcină, pierise odată cu taina de aur și moarte ce i se furase. Și de data asta îmi părea rău ca de o profanare.

După încheierea cercetărilor, am cerut ca amintire chimirul. Legistul m-a refuzat. Și a avut dreptate. Scheletul lui Gogolea, gătit cu chimirul lat de două palme și cu opincile uriașe sub poturii înflorați, face fala muzeului Morgii ! Să te duci neapărat să-l vezi cînd ajungi la București !

Am făgăduit, firește, să fac vizită și lui Gogolea, după ce voi primi înștiințare că, în sfîrșit, caloriferul meu a început să dea căldură de cuptor de uscat prune. Parcă mi se făcuse dor de ea ! În sobă focul murise.

1-5 ianuarie 1947